

Kazimierz Siuchniński, Lech Czerniak

Szczecin - Ustowo. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 9, 51-52

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SZCZECIN-USTOWO
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Szczecinie

Badania prowadzili dr Kazimierz Siuchniński i Lech Czerniak z grupą studentów UAM w Poznaniu. Finansował WKZ w Szczecinie. Pierwszy /od 1957 r./ sezon badań. Osady kultur: pucharów lejkowatych i łużyckiej /okres halszacki?/ oraz z wczesnego średniowiecza /XII - pierwsza połowa XIII w./.

Stanowisko było niszczone przez całe dziesięciolecie intensywną eksploatacją gliny. Po raz ostatni uległo silnej nivelacji i deformacji w latach 1959-1960, w związku z budową obiektu przemysłowego. Znacznie zniszczeniu uległ wówczas północno-wschodni skraj stanowiska, gdzie podczas badań w 1957 r. /K.Siuchniński/ stwierdzono obecność uwarstwień neolitycznych, kultury łużyckiej i wczesnośredniowiecznych. Badania ratownicze miały na celu: a/ ustalenie stanu zachowania północno-wschodniej części obiektu /ok.20 arów nieużytków/, b/zabezpieczenie /poprzez eksplorację/ ewentualnych uwarstwień w strefie bezpośredniego zagrożenia /pionowa skarpa o wysokości do 15 m/, c/ uchwycenie skraju niezakłóconych uwarstwień kultury pucharów lejkowatych /jako punkt wyjścia do ewentualnych badań szerokopłaszczyznowych/.

Zabiegami weryfikacyjnymi objęto głównie "ugorową" całość obiektu. Ograniczały się one do oczyszczenia /i częściowej eksploracji/ ściany skarpy północno-wschodniej /na odcinku ok.30 m/ i założenia 5 sondazy /o wymiarach 1 x 2 m/ na osi północny zachód - południowy wschód, zgodnie z naturalnym spadem terenu. W obrębie oczyszczonej krawędzi skarpy nie zarejestrowano uwarstwień kulturowych w układach pierwotnych. Stwierdzono tylko obecność warstwy nasypowej /o miąższości do 1,60 m/, powstałej w wyniku niedawnych prac ziemnych. Całkowitą nivelację poziomów nadcalcowych potwierdziły również obserwacje w sondażach, w których stwierdzono obecność 3 kolistych /w rzucie poziomym/ jam zagłębionych w glinianym calcu /do 1,55 m/. Wypełniska ich - dość znacznie nasycone treścią kulturową /ceramika, kości zwierzęce, szczątki rybne, fragmenty przęślika glinianego i grzebienia kościanego/ - miały charakter rumowiskowy. Chronologię tych jam, zapewne gospodarczych /wędzarnie?/ należałoby ograniczyć do XII i pierwszej połowy XIII wieku /naczynia wyłącznie całkowicie obtaczane/.

Realizacja punktu "c" planu badań wymagała założenie wykopu sondazowego /nr III - w nawiązaniu do numeracji z badań w 1957 r.; o wymiarach 2,5 x 7,5 m/ na polu ornym, w strefie styku z terenem zniwelowanym. Uzyskane tu wyniki uzasadniają domniemanie o istnieniu dwóch poziomów osady

kultury pucharów lejkowatych - górny wyznaczyłaby warstwa II./miąższość do 0,40 m/, intensywnie nasycona treścią kulturową /ceramika, artefakty krzemienne, szczątki zwierzęce i rybne/, dolny zaś - nieregularnie owalna jama z niewielkimi paleniskami. Wydobyty z jamy zbiór wytworów /kamienna płyta do polerowania, tłuki kamienne, kości ze śladami wygładzania, rogi jelenie, znaczna ilość artefaktów krzemianych/ wskazywałyby, iż było to miejsce produkcji wyrobów z rogu i kości.

Uwarstwienia neolityczne w wykopie III naruszały: a/ kolistą i płytką jamę kultury łużyckiej /okres halsztacki?/, b/ jamę wczesnośredniowieczną, podobną do obiektów zarejestrowanych w "ugorowej" części stanowiska.

ŚMIARDOWO KRAJENSKIE
woj. pilskie
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Koszalinie,
Katedra Archeologii Uni-
wersytetu im. Adam Mic-
kiewicza w Poznaniu

Badania prowadzili dr Kazimierz Siuchniński i Lech Czerniak. Finansował WKZ w Koszalinie. Pierwszy sezon badań. Grobowiec megalityczny i osada kultury amfor kulistych, cmentarzysko "kultury grobsko-śmiardowskiej", pozostałości cmentarzyska kultury wschodniopomorskiej.

Badania nawiązywały do długoletnich wykopaliisk F. Holtera z okresu międzywojennego, w wyniku których zarejestrowano ok. 100 obiektów grobowych tzw. kultury grobsko-śmiardowskiej. Uzyskane wówczas materiały archeologiczne wraz z dokumentacją uległy całkowitej zagładzie w 1945 r. Zasadniczym zadaniem prac ratowniczych - było określenie stopnia zniszczenia cmentarzyska, zwłaszcza zaś ustalenia czy zachowały się jeszcze fragmenty w stanie nienaruszonym.

Cmentarzysko jest usytuowane w obrębie rozległego wzgórza, dominującego nad okolicą /p.wys. 107,7/, około 1 km na południowy zachód od skrajni wsi. Znaczne partie jego kulminacji i zboczy zdeformowane zostały rozległym "starym" wybierzyskiem piasku /i wykopami F. Holtera/ oraz licznymi wkopami współczesnymi.

Prace wykopaliskowe skoncentrowano w ugorowej części kulminacji, przy północno-wschodniej krawędzi "starego" wybierzyska./ stanowisko 1/.